

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi R. M.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem

Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 maja 2016 r., wydanym w sprawie z powództwa R. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w O.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 stycznia 2018 r.,

zażalenia skarżącej R. M.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Ł.

z dnia 13 czerwca 2017 r.,

1. oddala zażalenie;

2. nie obciąża skarżącej kosztami postępowania zażaleniowego;

3. przyznaje radcy prawnemu B. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 7500 zł (siedem tysięcy pięćset złotych) powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej R. M. z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2017 r., Sąd Apelacyjny odrzucił skargę powódki R. M. o wznowienie postępowania w sprawie z jej powództwa przeciw Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w O., wniesioną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 maja 2016 r., odrzucającego pozew.

W skardze z dnia 26 stycznia 2017 r., sprecyzowanej pismem z dnia 4 maja 2017 r., skarżąca domagała się wznowienia postępowania, odwołując się do „przestępstw Sądów, które - w postanowieniach I C .../16 Sądu Okręgowego w K. i I ACz .../16 Sądu Apelacyjnego w Ł. posługują się wyrokiem I C .../04 Sądu Okręgowego w K., który to wyrok został wydany na kłamstwie, czego dowodem jest postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa 3Ds .../12 Prokuratury Rejonowej w K., oraz postanowienie Prokuratury Rejonowej w J. Pr Ds.2016”.

Sąd Apelacyjny wskazał, że według art. 399 § 1 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. W razie zakończenia postępowania prawomocnym postanowieniem można żądać jego wznowienia - zgodnie z art. 399 § 2 k.p.c. - wtedy, gdy podstawę wznowienia stanowi orzeczenie przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego wydane zostało orzeczenie (art. 401¹ k.p.c.).

Skarga o wznowienie R. M. została wniesiona na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt I C .../16, którym odrzucono pozew. Postanowienie to nie zostało wydane na podstawie przepisu zakwestionowanego przez Trybunał Konstytucyjny.

Skarga R. M. jest niedopuszczalna, gdyż dotyczy postępowania, które nie zostało zakończone prawomocnym wyrokiem, ani prawomocnym postanowieniem w okolicznościach wskazanych w art. 401¹ k.p.c. Na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skarga ta podlegała więc odrzuceniu.

Zażalenie na postanowienie z dnia 13 czerwca 2017 r. wniosła R. M. Zarzuciła naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. przez jego błędną wykładnię. Wniosła na tej podstawie o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 399 § 1 k.p.c., regulując możliwość wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, daje wyraz ogólnej zasadzie, że skarga o wznowienie przysługuje tylko od prawomocnych orzeczeń co do istoty sprawy (por. zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZP 51/2006, OSNC 2007, nr 5, poz. 71, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2015 r., II CZ 3/15, nie publ.). W procesie takimi orzeczeniami są prawomocne wyroki i prawomocne nakazy zapłaty (art. 353² k.p.c.). Postanowienie, którym odrzucono pozew, takim orzeczeniem nie jest. Postanowienie to nie może więc zostać zaskarżone skargą o wznowienie postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2007 r., V CZ 102/07, nie publ.).

Wyjątek w rozważanym zakresie statuuje art. 399 § 2 k.p.c. Przewiduje on, że na podstawie określonej w art. 401¹ k.p.c. postępowanie może być wznowione także w razie zakończenia go postanowieniem. Oznacza to, że skarga o wznowienie postępowania może być wniesiona w wypadku, gdy zakończono je prawomocnym postanowieniem, tj. orzeczeniem, które nie rozstrzyga w procesie co do istoty, tylko wtedy, gdy skarżący opiera skargę na twierdzeniu, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane na podstawie aktu normatywnego, co do którego Trybunał Konstytucyjny orzekł o jego niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. W tym wypadku skargę o wznowienie można wnieść także od postanowienia o odrzuceniu pozwu.

Skoro R. M. wniosła skargę o wznowienie od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 17 maja 2016 r., sygn. akt I C ../16, którym odrzucono jej pozew, i nie oparła tej skargi na podstawie określonej w art. 401¹ k.p.c., to skarga ta w świetle art. 399 § 1 i 2 k.p.c. była niedopuszczalna. Zasadne było jej odrzucenie na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. Zarzut naruszenia tego przepisu jest więc nietrafny. Zażalenie R. M. podlegało wobec tego oddaleniu.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 i art. 406 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Ze względu na trudną sytuację majątkową R. M. Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹, art. 394¹ § 3 i art. 406 k.p.c., postanowił nie obciążać jej kosztami postępowania zażaleniowego.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu R. M. przez radcę prawnego B. K. w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 8) i § 16 ust. 2 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 1715 ze zm.).

kc

jw